

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek in petek, zjutraj izdaje popoldne, večerno izdaje pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejema ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . gld. 6.—
pol leta . . . . . 3.—
četr let 1-50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druga reči, katere spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

Neplačanih pism ne sprejmejo ne uredništvo ne upravištvo.

Oglasi in poslanice se računajo po pefit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr., vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in založnik razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižništvo“ katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 8 ter stane vsehletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slovensko knjižnici“ se računajo po 20 kr. pefit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Trgovsko - obrtno društvo“

I.

Zakaj se moramo organizovati?

Ako pogledamo le trideset let nazaj, se nam pokaže velikanska prememba v življenju vseh narodov. Splošni napredek prihaja nad nas s toliko hitrostjo, da se vsi narodi, vsi stanovi niti ne morejo dovolj nanj pripraviti; in kogar zaloti nepripravljenega — ni dobro zanj! Tega splošnega napredka so deležni razni narodi in stanovi v tisti meri, v kakoršni so si prisvojili potrebnih predpogojev, t. j. da so bili nanj pripravljene z dovoljnim znanjem, kapitalom in smislom za združeno delo v jedno in isto svrhu.

Ako se je pa svet takorekoč vsestranski preobrazil v dobrih 30 letih — kaj bo šele za 30, 50 ali več let?! Ako je že danes težaven boj za obstanek, za življenje, kaj šele bo čez nekaj desetletij, kaj bo z našimi potomci?

In ta skrb za prihodnost prešinja vse narode, vse stanovne človeške družbe. Pač po vsej pravici!

Ni nam namen, da bi opisovali skrb in boj raznih kulturnih narodov in držav, kakó bi prehiteli in nadkrillili svoje sosedo ter naredili jih več ali manj odvisne od produktov svoje višje kulture, svojih spretnejših rok in svojega kapitala, marveč pogledimo si razmere v svoji najožji domačiji, v deželi Goriški.....

Slovinci te dežele smo bili stoletja le tlačani svojih neslovenskih sosedov in v naše kraje priseljenih tujcev — Italijanov in Nemcev. In zakaj? Odgovor je na kratko ta-le: Ker je Slovenec kopal v potu svojega obraza zemljo, obdeloval polja in vinograde, — tujci pa so se pečali s trgovino in obrtnijo, ki je požrla vse pridelke žuljavih slovenskih rok ter nabirala bogastvo tujcem, dočim so Slovenci ostali le trpini. In ti tujci niso imeli nikdar srca za slovenskega sodeželana, marveč odli bi ga na meh in prodali še njegovo kožo, ako bi bilo to le mogoče.

Tako razmerje nahajamo še marsikje po svetu, ali povsod so isti vzroki o ubožanju ali životarenju kakega ljudstva. Kjer

se trgovina in obrt nista razvila v domačih rokah, tam je na sploh nadvladal tisti živelj, ki si je osvojil trgovino in obrt.....

Povsem jednaki so vzroki, da vlada na Goriškem italijanska manjšina nad slovensko večino! Do nedavnega časa je bila vsa trgovina in obrt v italijanskih in nemških rokah, v katerih so se kopičili tudi dohodki cele dežele. Slovenci so prodajali svoje pridelke Italijanom in Nemcem, od katerih so kupovali drugače potreben živež, obleko, razne izdelke za hišo in gospodarstvo sploh..... Takó se je stekal v njihovih rokah ves denar, kateri pa se ni nikdar rabil tudi v korist slovenskega deželana. Nasprotno: Slovenci smo sami spletali tujcem bič, da so nas z njim pretepali — in si ustvarili v deželi nadvlado, katero moremo zdobiti le z enakim orožjem, t. j. osvoboditi si moramo trgovino in obrt v deželi vsaj v toliki meri, da Slovenci ne bomo ničesa potrebovali od tujcev.....

Da niti ne govorimo od vsakdanje odvisnosti našega ljudstva od tuje trgovine in obrti, ki še dandanašnji krčevito tiščita svoje kremplje v slovenskem mesu, marveč omenimo le, da prav vsled tega razmerja imajo nasprotniki v svoji oblasti „Trgovinsko in obrtno zbornico“, katera je ustanovljena sicer za celo deželo, ali se za Slovence zanima le toliko, da pobira od njih zakonite doklade na davke; poleg tega daje ta zbornica nasprotnikom večino tudi v deželnem zboru, kjer se je rezal kruh nasprotnikom v obilni meri, nam Slovincem pa niti drobtinice niso privoščili. V tem pogledu dosežemo lahko najradikalnejši preobrat prav mi slovenski trgovci in obrtniki, ako se združimo in složno kot jeden mož naskakamo to nasprotno trdnjavo tolike časa, da končno pade v naše roke, kar se prej ali slej mora zgoditi.... Tak preobrat je mogoč dandanes le s pomočjo združenih trgovcev in obrtnikov. In ker bi bil ta preobrat v velikansko korist vseh slojev našega naroda, zato je tudi njihov dolžnost, da nas podpirajo v takih prizadevanjih.

Čeprav ima trgovski in obrtni stan takó velik pomen za občni blagor vsega našega naroda, vendar se doslej ni zanj nikdo pobrigal takó, kakor bi se spodobilo.

Celó v drugih deželah in pri sosednjih narodih, kjer ta stan nima takó odločujoče veljave na upravo jedne cele dežele, so trgovci in obrtniki združeni v društvih, ki skrbé v prvi vrsti za — stanovske koristi. Kar so pa za dobro in potrebno spoznali povsod drugod po svetu, bo brez dvoma dobro tudi za nas na Goriškem, saj pač nismo mi požrli vse modrosti z veliko žlico. Potreba, ki je združila trgovce in obrtnike v drugih deželah po svetu v dobro organizovana društva, sili tudi nas na Goriškem, da se združimo, organizujemo v enako društvo. Dà, ta potreba je pri nas toliko večja in nujnejša, ker pri nas se ne gre le za stanovske koristi — marveč za blagor vseh slojev slovenskega prebivalstva te dežele!

Tista potreba pa, ki je prisilila drugod po svetu trgovce in obrtnike, da so se združili in organizovali v obrambo svojih stanovskih koristij, prav ista potreba se je pokazala tudi na Slovenskem. Trgovci in obrtniki v sosednji vojvodini kranjski so bili letos prisiljeni, da so se organizovali kar naravnost v svojo obrambo, takó daleč že so dozorele nasprotne teorije in njih izvrševanje. Trgovstvu in obrtniji neprijazne in škodljive teorije so se zanesle tudi k nam na Goriško. Še je pravi čas, da se upremo gibanju, ki bi ne bilo le v škodo pošteni trgovini in prekristni obrtniji, marveč posredno po teh tudi vsemu slovenskemu narodu. V ta namen se moramo organizovati, združiti. Mi sami bomo brez dvoma reševali vsa vprašanja, fičočča se trgovine in obrtnije, na način, da ne bo le v blagor in razvitak narodne trgovine in obrtnije, marveč v korist vseh soprizadetih življenj našega naroda. Ta vprašanja pa se ne bodo reševala brez nas ali morda celó proti nam, — marveč z našim neposrednim sodelovanjem, še več: pri reševanju hočemo imeti trgovci in obrtniki veljavno besedo. Ako pa to hočemo: moramo se združiti, organizovati, da bo naša beseda tudi več veljala in o pravem času — odločevala. Ako ne bomo združeni: kdo se bo brigal za naš glas?! Združimo se torej, kakor se združujejo vsi stanovi! Le pogledimo, kakó je združeno duhovstvo, učiteljstvo, — dà celó naše delavstvo, le mi trgovci in obrtniki,

takó važen stan v deželi — smo razkopljani in navezani vsak nase! V združenju je moč! To pravilo ima veljavo tudi za našo zlasti v novejših časih, ko se napoveduje trgovini in obrti hudi boji! Naš klic torej: Trgovci in obrtniki — združimo se, organizujmo se!

Naša narodna organizacija.

(Članek izven uredništva).

II.

(Konec).

Drugi činitelj, ki je še mogočnejše vplival na razvoj denarnih zavodov, je bil razvoj naše domače politike v deželi l. 1896. In 1897. Po prvem poskusu abstinence se za časa prejšnjega zasedanja je vspel nastop naših deželnih poslancev l. 1896. najuglednejše ter dajal prebivalstvu nade, da je s svojim zastopstvom prav volji, in da to zastopstvo priboji še druge večje vsphe. Zupanje in upanje je povsod prožna sila, in oživelo je tudi naše ljudstvo po volitvah l. 1895. In po prvem vspelu l. 1896. Elementarno silo pa smemo imenovati silo, ki je vskipla v našem ljudstvu po abstinenci l. 1897. in po volitvah v državni zbor istega leta. Po cel deželi je prvič zavrelo, in tudi med nižjim ljudstvom, ter spravilo v veljavo geslo „Svoji k svojim“. Zà, da se naša inteligentna in niti „narodno vodstvo“ ni polastilo tega vrvenja in ga ni izkoristalo na nobeno stvar, kajti gotovo bi prišlo do vseh drugih vspheh danes in ne do razpora, ako se je pri stvarnem delu izkoristalo vsestranski silo, ki so se spomnili l. 1894. vzbudile. Tako pa je prineslo to vrvenje le en, dasi sijajen vsphe. Sodi naj se o našem položaju, kakor hoče, o vplivu in posledicah abstinence l. 1897. posebej, faktum je, da sta se vsled novega položaja po abstinenci in nespešnih volitvah l. 1897. z orjaskimi koraki razvila „Gor. posojilnica“ in na novo nastopila „Trgovsko-obrtna zadruga“.

Številke računskega zaključka „Goriške ljudske posojilnice“ jasno govoro, da je tokom let 1895—1898 stanje hranilnih vlog naraslo na 58000 gld. in rezervni zaklad na 25000. Stanje hranilnih vlog se je tedaj tekoma 4 let več nego popetljevalo, stanje rezervnega zaloga se je skero potretjilo. — „Trgovsko-obrtna zadruga“ pa ima danes, še ne ob sklepu drugega leta, 130000 gld. hranilnih vlog in je imela denarnega prometa blizu 1.500000 gld. Poleg teh denarnih zavodov se razvijajo vspesneje posojilnice v Cerklenu,

dozdevalo se ji je, da čuti njeno ostrino v svojem sreju, in gledala je vanjo nepremično, kakor da bi jo hotela stopiti.

Nepoznani izzivalec, ki se ni bil nikoli obrnil na nobeno stran, je nagmil nekoliko glavo proti odru grofa Del Balzo.

Prejezdila sta bila celo bojišče. Tedaj so jima enakomerno razdelila tla in solnce, kakor se je takrat navadno pravilo, t. j. postavili so ju jednega proti drugemu takó, da sta bila oba jednako oddaljena od sredine bojišča in da so ju solnčni žarki popolnoma od strani zadevali,

Vse se je gnetilo po odrh, pri ograji in za ograjo po klopeh, vozovih in mizah, prirejenih za silo, po drevesih bližnjega gozda in po strehah tistih maloštevilnih hiš, ki so bile ondi v bližini. Grobna tišina je vladala povsod, a srce vsakega je utripalo nemira, zavidnosti, poguma ali strahu. Že se je imelo dati znamenje k spopadu, kar je neki nenadni dogodek vzbudil velikanski nemir med vso tisto množico in le malo je nedostajalo, da ni bila vsled tega vničena šibka moč Azzonova,

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

✻

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

«Vem, Ottorino», je odgovorila odločno deklica, katera je bila tedaj, trdna v svojem sklepu, zbrala vse moči svoje duše.

«A orožje...» je nadaljeval, «in spopad...»

«Orožje je ostro brušeno», je zopet poprijela Bice z obupno odločnostjo, «in spopad bo za življenje ali smrt, videla sem vse, toda ne zganem se od tu.»

Med tem se je bil prikazal iz šotora Ottorino, ves v železju od nog do glave. Pristopil je k svojemu bojnemu konju, katerega je držal Lupo, in položivši jedno roko na sprednji del sedla, je z vso tisto železno težo zlehka skočil nanj.

Bojni sodniki so vzeli dve ostri sulici s trdnim in težkim hrastovim toporiščem, ki je imelo srebrne obročke in je bilo okovano na koncu; in potem ko so ju natančno pregledali in spoznali, da ste med seboj popolnoma jednaki gledé dolgoti, kakovosti lesa in kovanja, so podali jedno napadovaleu, drugo pa napadancu, in namignili obema, naj jezdit naokoli po bojišču.

Tekmeča sta se napolila vsporedno, in sta jezдила najprej mimo odrov vsak s svojim oprodo za seboj. Nepoznani vitez, s krinko na obrazu, je zlehka in z nekako nebrižno ravnodušnostjo brzdal svojega močnega vranca, kateri, vznemirjen vsled gromovitega odobravanja, se je vzpenjal, je skakal in penil se, grizeč uzdo, jezdec se je pa držal trdno in ravno na sedlu, vedé se mirno, resno, dostojno in neprisljeno ljubko.

Lupo, ki je jezdil le nekaj korakov za njimi, je začuden opazoval precejšnjo širokost njegovih pleč, pravilno razmerje vseh udov, njegov ravni stas in smelo vedenje, ter se ni mogel ubraniti nekake skrbi za svojega gospoda. Ko je potem natančneje ogledoval nje-

govo bojno opravo, je videl, da je imel zlem pribito krinko, in spoznal, da je bil ravno tisti, kateri je bil prejšnji dan vkupil stavec z rujavim plaščem.

Ottorino je jezdil poleg tistega velikega viteza in je imel dvignjeno krinko, izpod katere so se vsipali nekateri kodri črnih las na njegovo ponosno mladostno čelo. Sedel je na lepem andalužkem rujavcu, kateri ni bil takó močen in grozovit kakor žrebec njegovega nasprotnika, a je bil vendar ognjevit, razumen in pokoren takó, da je ubogal roko, glas, migljaj, skoro bi se moglo reči misel svojega gospoda. Ottorino ga je takó sukaj, da se je pri hoji dražestno obračal in poskakoval, kakor da bi se napravljaj na kako veselico a ne na smrtni spopad.

Kadar sta dospela pred oder grofa Del Balzo, je Ottorino vljudno pozdravil očeta in hčer. A grof je komaj dal spoznati, da ga je opazil, in tudi Bice mu je odgovorila le z naglim, prestrašenim pogledom; kakor da bi bila začarana, ona ni mogla obrniti svojih očí od nepoznanega viteza. Videla je dolgo, ostro, leskotajoče železo njegove sulice, in

Tolminu in Kobaridu, pa tudi vse manjše kmetijske posojilnice.

To je kratak pregled zgodovine teh zavodov. Išči mo ideje, po katerih so bili ustanovljeni, in poglejmo, ali se dajo spravili v eno organizacijo.

Zgodovina teh posojilnic kaže, da so bile ustajovljene ene posojilnice od mož, katere je vodila le želja po splošnem napredku, druge posojilnice pa od mož, ki pripadajo k posebnim, krščanskosocijalnim organizacijam, ki imajo svoje vrhovno vodstvo v klerikalni stranki v Ljubljani. Dokler je ljudstvo odvisno od vodstva istih mož, kateri so jih ustanovili, do tedaj je malo upati, da se te posojilnice združijo v eno organizacijo. Ker so le drugotnega pomena, za sedaj tudi ne prihajajo v poštev, ali le toliko, da se mora vplivati na nje, da pravilno poslujejo, in da vsled nerednosti pri poslovanju ne odjemajo ljudstvu zaupanja v posojilnice sploh. Tudi v tem oziru ni še nobene nevarnosti, ker so večinoma v rokah njih ustanoviteljev in so vse brez izjeme tako majhnega obsega, da se njih poslovanje da nadzirati in pregledovati po vsaki posteni moči, ki zna čitati in številiti. — Vse drugače pa je z večjimi posojilnicami, kakor v Cerknem, v Tolminu, v Kobaridu, v Gorici in s „Trgovsko-obrtno zadrugo“. Te posojilnice so zajele in osredotočile v sebi toliko denarnih moči, da bi bila narodna nesreča, ako se ne upravlja pravilno. Dolžnost je danes vsakega rodoljuba, da bedi nad tem, da se ti zavodi, in posebno goriska dva zavoda prav razvijajo in upravlja. Sveta dolžnost pa je „narodnega vodstva“, da čuje nad njimi, kakor je ta dolžnost obstajala že mnogo let, le da se gospodje, ki so imeli to dolžnost, tega niso zavedali, ali zato, ker je bila „Gor. lj. posojilnica“ preneznatnega delovanja, ali zato, ker niso v sebi čutili znanja in poklica. Danes, ko sta zavoda toliko, ne veljata več te dve premisli: „narodno vodstvo“ se mora pečati s tem vprašanjem in mora gledati, da se v teh dveh zavodih zrealizira denarna organizacija cele naše dežele. Žal, da vsakdo ve, da se je „narodno vodstvo“ jelo stoprv z žalostnim razporom spomladi tega leta baviti z organizacijo denarnih zavodov. Kakor da ne bi bili poprej zanje obstajali, uvidela se je m. junija najskrajnejša potreba, zasnovati centralen zavod, t. j. ravnokar registrovano „Centralno posojilnico z omejenim jamstvom“. Da je potrebna centralna biagajnica za vse naše posojilnice, o tem pač ni zgnubljati besed, to je bila in je skrajna potreba. Vprašanje je, ali je bilo treba nove posojilnice v goriskem mestu poleg „Gor. lj. posojilnice“ in „Trg. obr. zadruga“. Orlejšmo si delokrog „Trg. obr. zadruga“. Namen ima, dati kredita pred vsem trgovcem in obrtnikom, nabirati svojega denarja in pridobivati z neomejenim jamstvom kredita pri drugih denarnih zavodih. Hranilne vloge potrebujejo se v prvih 5 let delovanja v večji meri za to, da nabere kar moč, mnogo deležev svojega denarja, potrebuje jih, da daje trgovcem in obrtnikom cenejšega kredita, nego ga imajo sedaj s posredovanjem drugih zavodov, nabira konečno hranilne vloge, da se založi svojetasno po preteku 5 let večja rezerva mobilnega denarja za se in v podporo „Gor. lj. posojilnice“, s katero vspremdno nastopata in delujeta.

„Gor. lj. posojilnica“ dopolnjuje delovanje tuk. hranilnice „Monte di Pietà“ s tem, da posoja posestnikom na krajsi čas proti menici in na varščino, in s tem, da daje posojila tudi brez preozko stavljenih meje hranilnice, ki stoji pod državnim nadzorstvom. Posojilnica ta svoj posel, odkar je tako lepo narasla, tudi izbornu izvršuje, ne da bi pri

hitrem naraščanju mogla in skoro ni smela skrbeti za izdaten, vsedkar mobilnen rezervni zalog. Pri zadnjih 2 običnih zborih posojilnice se je stanje premoženja in delovanja vsestranski pojašnjevalo ter se je ravno rečeno tudi poudarjalo. Nedostatek vseh naših pripomorskih denarnih zavodov je danes ta, izvzemši cerkljansko posojilnico, da imajo premalo založenega denarja. Naravno je to, ker so vse posojilnice, ali nove, ali pa so jele delovati še le zadnja leta, kakor „Gor. lj. posojilnica“. Vse te posojilnice, ako izvzamemo posojilnice, ustanovljene po kršč. socijalni stranki, od strani „Gospodarske zveze“ in „Ljudske posojilnice“ v Ljubljani, so brez prave zaslonbe in za slučaj nepredvidene krize skoro brez pomoči. Izvzeta je seveda „Trg. obr. zadruga“, katera dela večinoma s svojim denarjem in ima takega podpisanega že danes nad 400.000 gl. Pri tej pomanjkanje hranilnih vlog vpliva le v toliko, da ne more tako hitro naraščati, kakor je pričela, in da se nje nastopajoči odseki ne razvijajo tako krepko, kakor prva dva. Najbolj občuti pomanjkanje organizacije naš prvi denarni zavod „Gor. lj. posojilnica“. Razloge smo že navedli. Narasla je prvič se le od l. 1895. naprej, ima preprosta pravila od prvega početka sem, le enojno jamstvo v delitvi glavnih opravičnih deležev in z odpovedbenim rokom 60 dnij. Imela je v kratki dobi hitrega naraščanja toliko potrebo in je služila splošnim narodnim namenom z vso svojo močjo tako, da danes nima na strani razpoložive večje svote hranilnih vlog. Opomniti moramo, da je denarna organizacija, kakor pri nas, tudi po ostalih slov. deželah jako primitivna, da so skoro vsi zavodi med seboj brez denarne zveze, se morajo naslanjati na ptuje, in da je odvisna moč vsakega od spretnega vodstva odborikov. Mobilna glavnica nabere se še le, ko se ne more porabiti neobitih hranilnih vlog, ali pa, da je izkušnja prisilila posamezne zavode, zalagati večje svote. Mimogrede omenimo, da je bilo tako razpoloživega denarja v vseh naših posojilnicah po Slovenskem pričetkom l. 1898. nekaj milijonov, da pa je bil ves ta denar brez vsake zveze, in da so bile kljub tej veliki svoti varne večje krize le nekatere posojilnice.

Dopisi.

Iz Kopra. — (Štrajk ital. učiteljskišnikov). Znanu vam je, gospod urednik, da je nedavno italijanski glasbenik Verdi obhajal svojo 80letnico. Mesto Koper, ki se čuti jako patrijotično, kadar se praznuje kaka posebnost onkraj „luže“, skazalo se je onega dne silno navdušeno. To so pač kazali izdajski vsiliki: Viva Italija itd. irredentovskega prebivalstva. Mi nismo sicer nič proti temu, ako se je priredila onega dne večer mala obhodnica z godbo po mestu v čast možu kakor glasbeniku!

Kakor navadno se je udeležila tudi tukajšnja italijanska nadobudna mladina koperskega učiteljskega tega imenitnega obhoda. Seveda, ko so ti mladi irredentovci dajali odduška z gori zaznamovanimi vsilkli, tudi niso pozabili naše slovanske mladine. Slovenski dijaki, čuteči se žaljene, so naznanili stvar na predstojno mesto in pričela se je disciplinarna preiskava med ital. gojenci. Ti so že naprej slutili, da se morda namerava kakega iz med njih zrede odstraniti z učiteljskega, radi tega so se upri sklopom profesorjev ter zčeli prav imeniten „štrajk“. Da bi rešili svoje „voditelje“ v pobalinskem početju po mestu kazni, so se vzdignili ostali ital. gojenci ter lepo p. r. dnij pohajali po mestu, med tem ko so obiskovali slovanski gojenci pridno šolo. Od ital. gojencev

nas ima vezi z onimi, ki počivajo mirno v hladnih grobovih, oproščeni burnega strastnega človeškega življenja, katero prihaja od dne do dne hujše! Ljudje so pozabili na tisti mir, kateri jim je propovedoval Vzveličar sveta, in namesto mira vidimo po širokem svetu burno vrvenje, človek gre proti človeku, in boj za občinek postaja vedno hujši. Ali klibu temu, da je človek, ker vzet iz zemlje, vsem na zemljo, navzlic trdemu boju in neprijetni negotovosti, da utegne jutrisnji dan razpasti v nič, kar si je danes z muko priboril, se človek vendar le kolikor toliko nerad loči od sveta, posebno dokler se ni prišel v starost! — Toda smrtna kosa ne vpraša ne po tem ne po onem, temveč poseže zdaj v vrsto otrok, mladine, zdaj starcev, kakor baš se jej zdi prav! Ne vpraša za solze, ki utegnajo preostali prelivati ob smrtni postelji skrbnega očeta, ljubeče matere, ne zmenli se ga tugo vanje vdov in sirot, ne za vzdihne ljubečih se src, nič je ne briga, marveč hodi svojo pot!

In te dni, ko se nam vidneje kot drugače, predstavlja pred očmi smrt, se spominjamo tudi z neko navadno bližino svojih ranjkah. Neka bližnja sorodnost nam veje nasproti iz teh grobov, katere smo odčeli s poznimi jesenskimi cvetovi in na katere smo usadili luči ter jih prižgali v spomin našim dragim, ki spé pod zemsko odejo.

Neka nadnaravna tišina veje med nami, zeleni vencí, črni trakovi, človeški obrazi, na katerih se vspodobljajo srčni občutki najrazličnejših vrst, solze, ki padajo na vela in sveža lica, vse to nas postavlja iz vsakdanjega življenja ter nam dá čutiti, da pride hip,

jih je obiskovalo solski pouk le nekaj, in to so bili izključno vsi oni, ki so v — preiskavi!

Tako je trajalo od 20. t. m. Se le 25. t. m. po preteku, starih dnij so se počastili zopet priti v šolo. Seveda so se jim gotovo tudi ugodile zahteve, katere so predložili ravnateljstvu učiteljskega.

Vprašamo pa: Kaj se zgodi tem nezrelim mladim, ko so poleg navedenega žalili ob belem dnevu slovanske dijake, ko so naravnost očitno nastopali proti solskemu zakonom, o čemur se je moral prepričati na lastne oči g. ravnatelj?!

Seveda nič, zakaj tudi? Saj so imeli vzrok iz sole izstopiti, kakor so se sami izrazili, ter se klatiti v tolpah po mestu!

25. t. m. so se vrnil vendar zopet v šolo in bili so res „dobrodošli“.

Spominjate se še, gospod urednik, koliko so pretrpeli slovanski dijaki ob času zadnjih državnozbornih volitev? Zaljenje, hujskanje in napadovanje je bilo vedno na dnevnem redu. Tako je bilo, je sedaj — in bode! Ubogi mladenič slovanski mora požreti marsikatero besedo — ako ne jo udobi s pestjo kakor jo je že občutil neki slovanski gojencev E. I. te dni v mraku na ulici.

Koliko bodo kaznovani italijanski gojenci za svoj prestop, se izve iz bližnje prihodnosti. Gotovo pa se ne bode postopalo proti njim tako kakor se je pred tremi leti proti slovanskim dijakom, katere se je hotelo radi tega, da so bili psovani, natepeni in večkrat napadeni in so morali vsled tega radi telesne varnosti ostati doma, kaznovani jako strogo in celo nekoje z izključenjem z učiteljskega! Slovanski dijaki so imeli takrat povod ostati doma; sedanjí dogodek pa med ital. gojenci je storjen brez vsakega pravega vzroka. Sami italijanski gojenci so se izrazili, da bi na Ruskem tak prestopke dijakov kaznovaliz izgonom v Sibirijo. Sodite torej!

To je ono, o čemur pa so molčali italijanski listi. Seveda povzdigujejo vsi ta „cvet ital. naroda“ v deveta nebesa in jih slikajo v najlepši luči in podobi. Ali ako se hoče staviti mejo tem gnjilim razmeram na koperskem učiteljskem, se mora nepristransko soditi te zadnje dogodke, in potem imamo v popolno jasni luči mlade irredentiste! Tako je tudi treba, ker drugače ne bode konca tem žalostnim pojavom na tukajšnjem zavodu.

Ako bi se slednjé hotelo opisati vse dogodke, katere prebije slov. dijak tekem starih let, bi napolnil v resnici kravno zgodovino slov. dijaštva na koperskem učiteljskem.

Ze nešetokrat se je pisalo o teh razmerah, ali vlada vendar do sedaj ni čutila potrebe o premetitvi učiteljskega iz tega irredentovskega gnezda.

Vas, gg. poslanci, zadene naloga, da povzdignete svoj glas ter se vendar reši je-dekkrat že zdavnaj stavljen vprašanje! Y.

Domače in razne novice.

Gg. naročniki „Soče“ in „Primorca“ so nam dolžni le za letos nad 4000 gl. Premnogi naročniki si torej mislijo: „Zaradi mene upravnistvo že lahko počaka!“ Kakor je pa videti, je takih naročnikov vedno več! Ako jim list ustavimo, se pa jezé. Take razmere morejo vladati menda edino še pri nas! — Kdor lista ne plača, naj ga tudi ne naroča. Nam je ljubše 200 naročnikov manj, a ostali točni plačevalci! — Prosimo torej, naj vsakdo naredi svojo dolžnost in pošlje, kar nam tiče. Plačati itak mora vsakdo; če nam ne plača našemu zastopniku.

Osebné vesti. — Sodni praktikanti gg. Ed. Tomasini, Fel. de Fabris, Feliks

ko se to življenje spremeni, da nastopi kar naenkrat trenotek, ko se bomo morali ločiti tudi mi od sveta. Dole pa kdo ve, kaj se nas čaka. Različna so pota življenja, prava in napačna. Koliko jih hodi po prvih, in žal, koliko po drugih! Človeška družba je mešana, in kolikor bolj se človeštvo razvija, tem razločneje vidimo začrtana ta pota pred seboj. In po njih stopa človeštvo, en del zavzet za občini blagor, drugi za pogubo!...

Ozrmo se okoli po pokopališču! Polno je občinstva, in pred grobovi, na katerih brli samotna svečica, kakor na onih, kjer je nakopičeno v razkošju vencev, cvetja in lučij, stoje ljudje, zatopljeni v misli — le tam zadeje je par zabljenih grobov....

Zdi se nam, kakor da smo za hip ločeni od sveta ter združeni z našimi dragimi, ki v miru počivajo v grobovih, v katere upiramo oči....

In čez čas se nam zdi, da smo se že privabili tej zamisljenosti, — kar nas večerni mrak spomni, da smo še vedno revni pozemski trpini. — Mogočno zvonjenje iz cerkva ti doni od daleč na pokopališče, in ko se otreš razmišljenosti ter se zaveš, prestopuje prag pokopališča, da te čaka nadaljevanje vsakdanjega življenja z vso svojo nestalnostjo, te spreleti čut o tisti bližnji sorodnosti, katera se je iz grobov objemala ter vezala na se, da vsklíkneš:

Blagor mu, ki se spočije,
v črni prsti v Bogu spi!

Bisail, Fr. Ferlan in H. Toman so imenovani avskultantom.

Smrtna kosa. — Umrla je gospa Olga Pittamitz, soproga zdravnika dr. Alf. Pittamitza v Gorici. Pokopljejo jo v Sezani. R. i. p.!

Krasna vila „Judith“ na korsu Franca Jožefa je prešla v slovanske roke. Kupil jo je gosp. Mihael Vošnjak od gospe grofice Egger za svoto 36.700 gl. Gospa grofica se preseli v kratkem v Grac.

Porotna obravnava s tolmačem. — Ker so prišle v javnost o porotni obravnavi s tolmačem, ki je bila danes teden, vesti, ki te obravnave ne označujejo prav, naj se pobavimo danes še malo s to zadevo, dasi je bila označena že v dopisu iz Gorice v zadnji števec „Soče“. — Porotna listina v prošlem zasedanju je bila za Slovence ugodna, ker izmed 45 porotnikov in namestnikov je bilo 21 Slovencev. Pri tej obravnavi s tolmačem, pri kateri sta sedela na zatožni klopi Franciska Voncina in Leopold Sušmel, je bilo odbranih 7 slovenskih in 5 laških porotnikov, kar bi se gotovo ne bilo zgodilo, da je prišel na svoje mesto oficijelno določen slovenski zagovornik (ki ni „Sočan“) kakor je to storil dr. Stanic. On namreč bi gotovo ne bil odklonil 5 slov. porotnikov, kakor je to storil njegov namestnik, ki je odklonil 4 in 1 drz. pravdnik. Tako pa je rajši ta odvetnik najel in plačal laškega odvetnika dr. Vincija, očeta tistega nade-polnega laškega mladca, ki zлага pesmi-izzivalke kakor „Marameo“ — proti Slovencev v Gorici. Ta mož je z odklonitvijo par porotnikov zmedel vso obravnavo, da je bilo potreba tolmača, ker drugače se Lah in Slovenci niso mogli razumeti. Tako smo prišli do obravnave s tolmačem. Sodnemu dvoru je predsedoval svetnik Zörner, ki vodi navadno slovanske obravnave, ker govori dobro slovanski, odvetniška zbornica je delegovala slovanska odvetnika k obravnavi, kar vse kaže, da se je mislilo na vseh straneh na čisto slovansko obravnavo, ali prišlo je drugače vsled tega, ker ni bilo slov. odvetnika na svojem mestu. Kaj to pomeni, ve tisti presoditi, komur je znano, koliko težko je bilo prebiti prejšnje čase, da se je slovansko obravnavalo! — Kar je bilo laštine od strani sodišča, je isto zakrivil neizogibni preiskovalni sodni tajnik Musina, ki je protipostavno sestavljal laske zapisnike za obtoženca in pričé, vsled česar je bila tudi obtožnica laska na podlagi predloženih laških predaktov; sodišča pri nas se drže takega postopanja.

Menda je dovolj jasno, da drugače bi bila obravnava slovanska, ali tako je prišlo do pravega Babilona. — Splošni vtis dolgotrajne razprave je bil ta, da tako ne more iti dalje! — Dokaz ad absurdum so podala posvetovanja. J eden laških porotnikov je odločno zahteval tolmača v posvetovalno dvorano, ali tej če se tako opravičeni želji sodni dvor ni mogel vstreti, ker postava tega ne dopušča.

Taka je prava slika o tej obravnavi —; v ostalem pa se sklicujemo na dopis v zadnji števec.

Obrtna razstava v Gorici. — Na zadnjem zborovanju časnega odbora za to razstavo v spomin 50letnice avtonomije goriske občine, je bilo sestavljeno predsedstvo in odbor.

Predsednika sta župan dr. Venuti in predsednik trgovske in obrtne zbornice baron Ritter; namestnikom načelnika je izvoljen pl. Cattinelli, podpredsednikom pa Bombig in Mighetti. V odboru je še 12 drugih članov.

Še vedno druga železniška zveza s Trstom. — Laski listi poročajo, da v pogovoru s poslanci Lenassijem, Steinwenderjem in Sylvestrom je železniški minister Wittek, ker so oporekali tako zvani bohinski železnici, rekel, da to železniško vprašanje bo v kratkem rešeno v splošno zadovoljnost! Da bi bilo skoro res!

Zaplenjene razglednice. — Drzavno pravdnistvo je zaplenilo več razglednic, ki so predstavljale utrdbe pri Bolcu, na Predelu ter ob rabeljskem jezeru. Izdane so bile razglednice 4 vrst kljub temu, da je na vseh teh krajih javno napisana prepoved, fotografovati jih ali prerasati, itd., na kar je bila stavljena postavna kazen.

Utesnitov krošnjarenja. — Trgovinski minister predloži v kratkem v državnem zboru načrt zakona v svrhu tega, da se kolikor mogoče utesni krošnjarenje; odpravljena bo mogočnost, dobiti od občin dovoljenja za krošnjarenje.

Če bo načrt sprejet, tedaj bodo hudo prizadeti naši krošnjari z Bolškega, katerih je lepo število po svetu in je večini njih edini vir dohodkov le krošnjarenje.

Porotne obravnave so skončale v petek. V četrtak je sedela na zatožni klopi Marija Avian iz Joanice radi tatvine, katero je storila po smrti svojega gospodarja dona Baitama, ker si je prisvojila raznoterih rečij v vrednosti 300 gl. Obsojena je v ječo na 7 mesecev.

V petek je bila 18letna Luigia Francarossi iz Cervinjana radi detomora obsojena na Gletno ječo.

Obravnava proti „Corrieru“ vsled tožbe društva „Società Cormanese Austria“ bo dne 9. novembra t. l. pred porotniki na Dunaju. Društvo bo zastopal g. dr. Stanic.

Dr. Ferjančič in „Soča“. — Čitateljem našim je znano, da smo dovolj obzirno odpravili grdo afero z dr. Ferjančičem; obnašali smo se skoro docela tako, kakor „Gorica“ in drugi obmejni listi. Vkljub temu je udaril „Slovenec“ z loparjem po osebi A. Gabrščeka, ki ni imel prav nič opraviti z onim sestavkom v „Soči“; ljubljanski list se je izrekel solidarnega z našimi „Goričani“; da bo zveza naših „Goričanov“ s kranjskimi klerikalci se bolj jasna; se je izrekel že prej v enakem smislu tudi „Slov. List“.

Zdaj se nam bo pa huda godila Na Goriškem „Gorica“, „Primorski List“ in „Delavski Prijatelj“, v Ljubljani pa „Slovenec“, „Slovenski List“ in „Glasnik“ — to je — kar črna vojska proti nam! To bo joj!

Kar se tiče osebe dr. Ferjančiča, moramo pa že izjaviti, da radi te nismo hoteli delati klerikalcem nikake zgage, ker nimamo „Sočani“ prav nikakega vzroka, da bi se ogrevali za — dr. Ferjančiča, ki je nož na dva kraja. Doma v Ljubljani se tiče narodne stranke, ker mu ta drži državnozborni stolec; predseduje celó shodom zaupnih mož narodne stranke itd... drugače pa podpira narodni stranki sovražne življe....

Le pogledjmo moža, kakó se obnaša nasproti goriškemu razkolu! — Gori smo označili zvezo goriškega in kranjskega klerikalstva.... In kakor grede ljubljanski „Slovenec“, „Slovenski List“ in „Glasnik“ v ogenj za naše „Goričane“, svoje vredne zaveznike, — takisto dela prvak narodne stranke dr. Ferjančič! „Goričani“ so mu vzorni možaki, mi „Sočani“ pa nemirni življi, katere treba vničiti. V tem pogledu je torej solidaren s klerikalci — zato ga mi mečemo tudi v isti koš! Čudno je le to, da „pri vsem tem ostaja mož“ — prvak kranjske narodne-napredne stranke! Saj vendar ne morejo biti ekstremni kranjskega gibanja solidarni gledé — nas „Sočanov“.

Toliko se nam je zdelo vredno, da smo omenili. Kranjska narodna stranka pa bi morala vedeti, da v njenem interesu ni — podirati, kar podirajo že klerikalci z največjo slastjo. Dr. Ferjančiču bi pa nič ne škodilo nekoliko — doslednost!

Kovanje denarja v l. 1900. — Prihodnje leto bodo nakovali 59.850.000 komadov denarja kronske vrednosti v skupni vrednosti 38.450.000 K, in to 810.000 komadov po 20 K v zlatu, to je 16.200.000 K; 200.000 komadov po 10 K v zlatu, to je 2.000.000 K; 3.840.000 komadov po 5 K v srebru, to je 19.200.000 K; 50.000.000 komadov po 2 h v broncu, to je 1.000.000 K in 5.000.000 komadov po 1 h v broncu, to je 50.000 K.

Uboj pri Čedadu. — Dober teden je od tega, kar se je dogodil pri Čedadu izreden uboj. Žena je ubila s sekuro na polju svojega moža, ki je bil odšel pred leti od doma ter se je sedaj kar naenkrat zopet vrnil prav nenadoma, posebno za ženo, katere si je bila med tem časom zbrala drugega ljubimca. V zvezi z umorom stojita tudi ljubimec in sin ubitega, kakih 18 let star mladenič, katere sta mrtvega moža prenesla s polja na cesto ter položila zraven njega zavoj sladkorja, češ, da se bo mislilo, da so ga ubili finančarji. Sodnija pa je prišla na sled brezsrčni ženi, katere obleka je bila s krvjo moža napojena. Odvedli so njo ljubimca in sina v zapor, kjer jih čaka zaslužena kazen.

Lepak vozni redov izide danes teden. Bo večji in priročneje prejeven nego doslej. Oglasi bodo v čveterokotni krog celega urnika železnic, pošt in parobrodov. Naročniki „Soče“ ga dobé brezplačno. — Prostora je še za tri oglase. Ponudbe sprejema naša tiskarna do sobote.

Strahen vihar na Triglavu. — V „Pl. Vest.“ čitamo. Dne 12. na 13. m. m. po noči je bil grozovit vihar na Triglavu; odnesel je celo vnanja kuhinjska vrata od koč na kredarici na Zeleni sneg (na pot proti Triglavu). V naši koči je bil tisto noč vodnik Šmerc z nekim tujim turistom. Celo noč ni mogel nobeden zatisniti očíj, vihar je kar tulil. Tuji turist se je jako hal. Vodnik Šmerc je rekel, da ne pominj takega viharja, in pristavil: „Če ta vihar ni kočé odnesel, je nobeden vihar več!“

Kaj vse hočejo Italijani. — V imenu italijanskega kluba je bil spregovoril v državnem zboru posl. Malfatti, ki je dejal, da Italijani odobravajo preklic jezikovnih naredeb, ki je Čehe tako hudo zadel, da pa zahtevajo ob enem, da se morajo preklicati vse tiste odredbe, po katerih je v veljavi sedanjá raba slovanskih jezikov po naših deželah. Torej po naših c. kr. uradih bi se morala spopriti zopet laščina tako kakor se je pred časom, češ da tako zahteva potreba prebivalstva in le tako je prav in v smislu pravice!! Torej Italijani zahtevajo od sedanje vlade, naj pritise Slovane v primorskih pokrajinah zopet ob zid ter italijanstvo naj bo merodajno na celi črti. Diven načrt, — ali ne smejo pozabiti, da smo mi še tukaj ter da čuvamo nad vsemi njihovimi spletkarjami, katerim se upremo z vso silo, če bo potreba! — Na to naj nikar ne pozabijo!!

Potem pa pisarjijo v „Tagespost“, da italijanski poslanci stavijo interpelacijo v obrambo laških krajevnih imen, češ da se ista

— slovanijo! O ti mili Bože! Če se rabi za ta ali oni slovanski kraj slovansko ime, tedaj se to pravi v laškem smislu: tisto krajevno ime slovaniti; če pa Italijani napravijo za kak slovanski kraj kako svojo spačenko ter isto potem zanesejo v javnost, to se pravi pa; rabiti „latinsko“ ime prizadetega kraja!! — Tako se morejo mešati pojmi edino le pri sinovih „avite culture“

Nomestništvo v Trstu je odbilo prošnje za več občin (ki so v laških rokah) za uvedenje laških krajevnih spačenk, no, ker pa to Italijanom ni po godi, hočejo staviti v drž. zboru posebno interpelacijo, da pokažejo, kako strašanska krivica se jim godi s tem, da se jim ne dopušča povsodi uradna raba krajevnih spačenk!!

Na naših poslancih je potem, da se osvetli primerno, kakor zasluži, taka laška predrznost.

Pri nikaki rodbini ne bi smeli pogrešati najboljših dveh ljudskih in domačih sredstev, namreč: Dr. Rosa balzam za želodec in praškodomače mazilo. Ista se dobata tudi v goriških lekarnah.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V seji 28. t. m. je bila priložnost, da so Schönererjevi pristasi razgrajali, kar se je dalo. Bila je volitev delegacij, in tu so Wolf, Schönerer, Iro in dr. kričali nad Jaworskim, češ, da on je kriv, da so delegacije na vrsti, predno je levica to hotela. Tako ropotanje in vpitje je trajalo ves čas do konca volitev. Zato pa je nemškonnacionalni klub pretrgal s Schönererjanci vsako parlamentarno zvezo. Nemski liberalci storé isto, ker so mnenja, da sedaj ni čas za obstrukcijo.

Volitev delegacij se je vršila že sedaj na izrecno željo cesarja nasproti Jaworskemu, kar smatrajo kot „fiasco“ za ministrskega predsednika, ker se je to izvršilo mimo njega.

V delegacije je izvoljen za Goriško don Zanetti, namestnikom Lenassi.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu vabi na dramatično predstavo „Mlinar in njegova hči“, ki bo 1. novembra 1899. v redutni dvorani gledališča „Politeama Rossetti“.

Plovni kanal z Dunaja v Trst. — Trgovniško ministerstvo je dalo v sporazumljenju s prizadetimi centralni inženirju Wagenführerju dovoljenje, da se peča s tehničnimi predeli za plovni kanal, ki bi vezal Dunaj s Trstom, in sicer za dobo jednega leta. Tako dovoljenje je bil dobil že l. 1894. neki ruski dvorni svetnik. Po njegovem proračunu bi stal tak kanal kakih 160 milijonov gold.; napravili pa bi tak kanal tekem 3 let. Owire, ki bi bile na progii od Dunaja čez Gloggnitz, Bruck, Gradec, Spodnji Dravobor, Trbovlje, Ljubljano do Trsta, bi se dale odstraniti z napravo 22 posevnih ravnal.

O šolstvu čitamo v poročilu o shodu zaupnih mož v Ljubljani te-le besede:

„Slovani nimamo dosti visokih šol. Kako dolgo se že borimo za univerzo, a nihče se ne gane, pri ustanovitvi nemške univerze v Črnovicah pa ni bilo nobenega zadržka. Koliko trpljenja je bilo za napol slovensko gimnazijo v Celju, koliko ga je bilo za hrvatsko gimnazijo v Pazinu, koliko ga je za češko v Opavi in za poljsko v Tešinu! Nemcem pa se je ustanovilo več šol, kakor jih polrebujejo.“

Koliko bojev je že bilo za ljudske šole v Trstu, v Gorici in še jih nimamo (veliko razburjenje, klici: Skandal! Sramota!) Koliko so se borili in brez uspeha koroški bratje (Klici: Žalostno!), docim je država v Trstu in v Dalmaciji ustanovila nemške ljudske šole na državne troške, v Ljubljani pa ukazala takojšnjo ustanovitev nemške ljudske šole, sklicuje se na čl. 19. Če vlada hoče uresničiti ravnopravnost, ni treba zakona, treba je samo dobre volje (Klici: Tako je!)“

Primorske dežele bodo zastopali v delegacijah — 3 Lahi, Zanetti, Cambon in dr. Rizzi; torej velikanska večina Slovanov v Primorju bo zastopana po 3 Lahih!! Sploh pride v delegacije samo 1 Slovenec, to je dr. Ferjančič. — Pa naj kdo poreče, da ne veljamo nič!!

Na shodih v Moravski Ostravi dne 29. t. m. sta poudarjala poslanca Engel in Hofica, da Čehi se ne prično obstrukcije, ker nečajo onemogočiti vsake sprave. Če pa ne pride od tega, kar oni hočejo, uporabijo silo.

O demonstracijah v čeških krajih proti vladi prihajajo poročila dan na dan.

Delegaciji se snideta dne 24. novembra. Patent za sklicanje delegacij se razglasi te dni.

Angleška vlada vabi nemške častnike, da bi vstopili v njeno armado ter jim obeta sijajne plače. Po nemških zakonih je tak vstop nedopusten.

Srbski kralj Aleksander je prišel v soboto na Dunaj. Oficijelne osebe, s katerimi utegne priti v dotiko za časa svojega bivanja na Dunaju, ga bodo sprejemale in častile kakor prilice vladarju države, ki stoji z našo v prijaznih odnosjih, ali drugi dunajski višji krogi, ki so drugače z veseljem sprejemali mladelega kralja, mu stoji ne has prijazno nasproti.

Ne morejo pač pozabiti, da je podpisal obsodbo, katero smatra ves omikani svet za veliko krivico. Kadar pa se odveže sokrivde svojega očeta na nedolžnih žrtvah njegove krutosti, bo na Dunaju zopet dobro došel!

Vojna Anglije s Transvalom. — Vedno bolj prihaja na dan, da Angličani se ne obnašajo nikakor ne tako sijajno v vojni, kakor trde njihova poročila. Pri Glencpe so zmagali najbrže — Buri. Glavno svojo moč imajo Buri osredotočeno okoli Ladysmitha, kateri okrožujejo neprestano. Vse domače osebe o doblje ukaz, zapustiti mesto, Buri ga skoro naskočijo. Kraj Mafeking gori vsled obstreljevanja od strani Burov. — Holočci in Irčji v Parizu snujejo akcijo v prilog Burov: ki bi se imela raztegniti čez celo Evropo.

Današnja poročila trde, da Buri so bili pri Ladysmithu odbiti z velikimi izgubami. Če je le res!

Slov. akad. društvo „Slovenija“. — Na prvem rednem občenem zboru dne 23. t. m. je bil za zimski tečaj izvoljen sledeči odbor: predsednik; cand. phil. Hinko Vodnik, podpredsednik: stud. iur. Milan Valenčič, tajnik: stud. med. Rudolf Kobal, blagajnik: stud. med. Gabrijel Hočevar, knjižničar: stud. phil. Hinko Klešnik, arhivar: stud. iur. Franc Bytšek, gospodar: stud. phil. Niko Zupančič, namestnika: stud. tehn. Baltezar Bábler, stud. iur. Josip Zupančič.

Raznoterosti. — V Londonu je 580 gledališč in večjih zabavišč. Pohaja jih dan na dan pol milijona oseb. Na Angleškem, Skotskem in Irskem je 3000 zabavišč, kjer ima prostora 850.000 ljudij. — Zaderski nadškof Rajčević, ki je bil po leti v Gorici pri kardinalu na obisku, in o katerem se je mnogo govorilo gledé na glagolico v dalmatinskih cerkvah, je umrl. — V Sinju v Dalmaciji je umrl hrvatski rodoljub, bivši narodni zastopnik, dr. A. Masovčić. — V Šibeniku so ustanovili novo društvo „Hrvatski Sokol“. — Govori se, da namerava vojni minister zahtevati v delegacijah svoto 200 milijonov za topove in 5 milijonov za zvišanje častniških plač!

Nadvojvoda Štefanija se poroči v petek. — Demonstracije v raznih čeških krajih se nadaljujejo tudi v zadnjih ter so naperjene proti Nemcem.

Književnost.

„Salonska knjižnica“. — II. Izdaja in ureja Andrej Gabršček. „Hamlet“, kraljevič danski“. Založira v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare. Preložil Ivan Cankar. — V Gorici. Tis. in zal. „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček, 1889. — Najslavnjša založira največjega svetovnega dramatika Shakespearea, „Hamlet“, ki se igra na prvih gledališčih ter nastopajo v njeni glavni vlogi prvaki in prvakinje med dramatiškimi umetniki, ta klasična tragedija je izšla tiskana in izvrstnem slovenskem prevodu. — Priredil ga je g. Ivan Cankar. Prav za prav je sramotno za Slovence, da smo morali čakati šele na gosp. Cankarja, da nam je lepo prevedel „Hamleta“, ki bi moral biti že davno. Vendar pa smo veseli tega prevoda tolikanj bolj, ker je istinito krasen in vesten. Založira „Hamlet“ se bode igrala letos tudi na slovenskem odru. Naslovno vlogo bo igral rež. Inemann. Zategadelj naj se rodoljubi in rodoljubkinje za to novo slovensko knjigo tem bolj zanimajo. 208 str. obsegajoča knjiga elegantne zunajnosti in finega papirja stane samo 70 kr. — to je tako nizka cena, za kakoršno se ne dobi niti nemškega prevoda enake oblike. Naj bi izdal g. A. Gabršček kmalu še Goethejevega „Fausta“ I. del, na katerega čakamo tudi že brezkončno!“

Tako oceno in priporočilo je objavil „Slov. Narod“. — Zanimiva bo za čitatelje pripomnja, da tako cene izdaje v taki obliki nimajo niti — Nemci, ki so pač velik narod... Saj je pa tudi v obče znano, da je obogatila naša tiskarna slovensko književnost z veliko vrsto knjij, ki so vse nenavadno v ceno. — Naši „Goričani“ pa nimajo nujnejšega opravila nego da vsak hip zlobno zalajajo, kako Gab. molze slov. ljudstvo itd. Tudi te vrste pisava je edino v Slovincih mogoča. Drugod nikomur niti na misel ne prihajajo take zlovoljnosti....!

Vence slovanskih povestij, II. knjiga 11 tisk. pol v 8°; cena 55 kr. — To je že tretja knjiga, ki je izšla ta mesec v naši tiskarni. Zbirka teh povestij je prav zanimiva. Priporočamo jo kar najtopleje!

„Bog i Hrvati“. — V znani tiskarni Ant. Scholzja v Zagrebu je izšel pod zgornjim zaglavjem „pučki kalendar“ za leto 1900. Kakor prejšnja leta tako tudi letos je ta koledar prav okusno urejen ter prinaša čitva poleg krasnih slik raznih vrst iz „Prosvjete“, tako, da moramo koledar je priporočati.

Stane broširan samo 50 kr., po pošti 10 kr. več. Vežan stane 70 kr. Dobiva se v tiskarni Ant. Scholzja v Zagrebu, Gajeva ulica 7.

„Popevčice mitemu narodu“. — II. zvezek. G. Anton Hribar (Korinjski) je izdal že drugi zvezek svojih poezij. Hribar je znan pesnik v D. in Sv., ki je vstvaril zlasti na episkem polju že marsikaj lepega. Ne moremo ga pristevati kdo ve kako imenitnim pesnikom, ali v njegovih pesmih se le dobi sem ter tje kaj takega, kar človeku ugaja. Knjižico priporočamo vsem tistim, ki radi čitajo tisto vrsto poezij, katero podaja Hribar. Kakor prvi, je tudi 2. zvezek, ki je izšel v tiskarni Drag. Hribarja v Celju, prav

eleganten skozi in skozi tako, da knjižica diči mizo v vsakem salonu. Vežan iztis stane s poštnino vred glđ. 1.60 kr.; broširan 1 glđ. 10 kr.

Narodno gospodarstvo.

Govorje Anton Kristan.

Govori se sedaj jako mnogo o narodnogospodarski vediti ali o nacionalni ekonomiji. Vsak boljši časopis ima rubriko, kjer pod naslovom: narodno gospodarstvo piše o gospodarskih, trgovskih in obrtnih razmerah in zadevah. I mi hočemo v naši „Soči“ imeti ta pređal, kamor hočemo vkladati razprave, novice ter poročila o gibanju v gospodarstvu, trgovini in obrti. Ozirali se bomo v prvi vrsti na našo deželo, pot. na slovensko domovino ter tudi — ako bode dopuščal prostor lista — na svetovni trg v obče. „Soča“ je tekom lanskega leta prinesla iz peresa dr. Pečnika jako mnogo lepih člankov o slovenski trgovini in obrti, katere je tudi skupno izdal v knjižnici „Slovinci in mejnarodni promet“ (Migljaji iz Egipta slovenskim rodoljubom v domovini — sp. dr. Karol Pečnik. Cena 25 kr.) Žal se slovenska javnost ni dosti zmenila za ta vrlo veseli pojav v slovenski književnosti. Brošura, katere bi morala podati slovenskim žurnalistom ter ostalim interesentom snov za nekoliko-letno drganje v slovensko zaspanost ter nepodjetnost — ostala je pozabljena, — ostala je samo — brošura! In dejstvo to nam kaže, kako smo se nepraktični, kako se malo poznamo vire ter pogoj naše bodočnosti Vzdravimo se! Skušajmo vreči raz sebe pajčevino, katere nas ovija prav tako kakor ovija mah streho liše nemarnega gospodarja.

Svet napreduje! In kdor hoče živeti v tem svetu, mora tudi napredovati! Brez napredka ni svobode. 19. stoletje se završuje. Torej: doba naša — doba prehodna. In prehodna doba je zla doba. To vidimo. Narodnostni boj je osvojil večino arc sedanje dobe. Pozablja se na prvi pogoj eksistence, to je na dobro gospodarstvo naroda ter se sovinstično proglašá narodnostna ideja za prvo.... Militarizem je ljubljence vladajočih činiteljev, „Ljudski“ poslanci in zastopniki pozabljava, da je krvni davek hujski od davku direktnega in indirektnega. Obena volilna pravica je odšla zopet nazaj v bajno kraana zatijaša žigovih dreves, kjer hoče posnemati kralja Matjaža.... Solsko vprašanje, plača učiteljska.... o tem ni govora. In vendar sem dejal: Svet napreduje. Pri tem i ostajam. Vemo vsi, da se jedino tedaj misli razbistré, razjasné, kadar se križajo. Opozicija sili večino k delu, katere, hoče-li obstajati, eksistirati, tudi energično začne.... Noče-li, prepustiti mora svoje mesto drugim. Geslo je: zmaga ostaja v rokah zmognejših! In to geslo navaja k studijam, k delu in k napotom. V kaosu idej, mislij in vprašanj bode mesto le onemu, ki bode pripravljen na vse, katerega ne iznenadijo načrti nasprotnika, njegov zavratni napad. Zmagalec bo oni, kateri bode ponosno in mirno čakal ter vztrajno in korektno zavračal protivnika. Glavno pripravo tvori pa za to bodočnost: dobro gospodarstvo, cve-teča obrt ter daleč in daleč razvita trgovina.

Slovinci na Goriškem smo mal delek širnega sveta. Vendar: smo ljudje, ki zavzamemo v tem bodočem kaosu mal prostorček, za katerega pa hočemo znati boriti se ter si ga obvarovati.

Dejal sem: skušajmo vreči raz sebe pajčevino, katere nas ovija. Da! Skušajmo storiti to, zlasti ko vemo: kaj nas čaka. Ne-ve-mo li še, torej iščimo neumorno!

Mogoče tuintam skomigne kdo z rameni, prebravši le te vrstice, ter si misli: ej, kaj mi vse to mar, saj me takrat tako na svetu ne bode! In odide v gostilno ter pri čaši oživljajočega vinca pozabi bodočnost ter ostaja stari večno nepoboljšljivi filister... Verujem, da ga tako življenje sedaj tudi zadovoljava, saj je srečna natura, saj je od prirode — filister! Nam pa se ne godi tako! Pred očmi nam bdi slovenski narod kot del svetovnega proletarijata, katerega moramo dvigniti ter ga oteti iz krepeljv raznih odralcev. Mi vidimo našega bednega trpčevca, našega siromašnega obrtnika, ki si hoteta pomoči, ki hrepenita po nji, ali zato dobivata ravno ono, česar nista nikedar pričakovala. Hočeta organizacije, katere ju posili, pokrepča ter ju vzpodbuja na vztrajno delo, ju pripravi tudi na boj proti njunim škodljivcem.

Vemo: gospa Fraksis je vrlo priporočilna, ali ne pozabljam: Mm. Theorie ni kar tako, torej: praksa in teorija — ti dve spojeni sta najboljše sredstvo na pot, ako spejemo k dovršenosti. In tu le, v rubriki „narodno gospodarstvo“ gojili bodemo skrbno teorijo, v življenju, v javnosti pa se pokažemo z drugo našo prijateljico, katero smo nazvali: praksa, ter ju spojimo. In prepričani smo, ne na škodo našemu narodu, temveč na korist in prosper. Dela je mnogo. Orali homo ledino. Sicer so to „frazje“, ali mi hočemo, da se te fraze realizujejo in da prestanejo biti „frazje“!

Ne mislimo videti kaj kmalu se plodu, ali vemo, da plod obrodi vsako delo, katero je plojenja zmogno, ako ne pride kaka uničevalna bolezen, kak sunek ali kaj podobnega. In naši načrti, naše delo je zmogno roditi krasne plodove; preprečiti te plodove na škodo naše bodočnosti more samo zlobna sila.... Na delo, kdor čuti potrebo dela!

Ball - Seidenstoffe 45 Kr.
 bis 14-65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg - Seide** von 45 Kr. bis fl. 14-65 p. Det. — in den modernsten Geweben, Farben und Messies. An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.
 Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hof.)
 ZÜRICH.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
 (nasproti nunski cerkvi)

prporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih venčev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd. v-e po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Prporoča slav. občinstvu tudi svojo S. el. tiskarno tri na perilo. (P. el.)

Preselitev.

Dovoljujem si naznaniti slavnemu občinstvu, da se nahaja odslej zavod za likanje perila po dunajskem načinu in pralnica v ulici **Tre Ré št. 10.**
 Udani **Franc Korpitsch.**

Anton Bertolotti
 kamnosek
 v Gorici na Franc-Jozefovi cesti št. 33.
Zaloga
 nagrobnih spominkov vseh slogov po ugodnih cenah
 od 8 do 200 glid.

Karol Draščik,
 pekovski mojster in sladčičar
 v Gorici na Kornu št. 3.
 Prporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.
 Prporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

!! Važno za vsakega !!
 Razprodaja za neverjetno nizke cene:
 12 krasnih komadov za samo
2 glid. 95 kr.

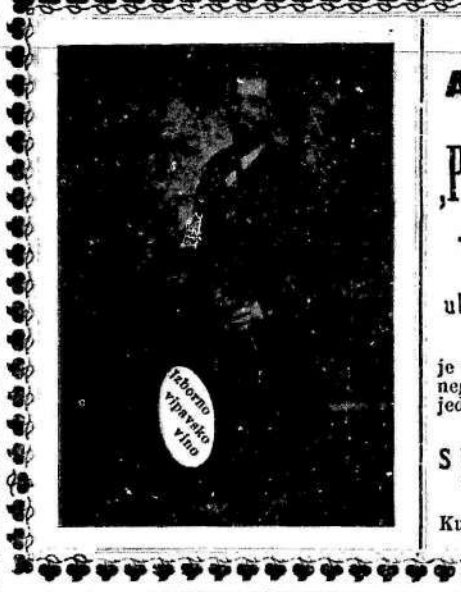
1 krasna žepna ura iz niklja Sidro-Remontoir, s pokrivalom in tri-letnim jamstvom. Ima sekundarico in popolno izdejan stroj. (Ni primerjati ovra, katere pošiljajo mnogi bozarji za požarene!)
 1 verižica za ura, sestava oklepa (na zahtevo iz niklja ali posrebrjena).
 1 krasna igla za zavratnike za gospode iz amer. double zlata s kamni, podobnimi briljantom.
 1 par lepih zapestnih gumbov iz pravega srebra, priznanega od c. kr. državnega urada.
 1 par krasnih gumbov za r-kave iz ameriškega double-zlata.
 1 zbirka gumbov za srajce in ovrtnike iz amer. double-zlata (5 komadov).
 1 elegantna, novo-iznajdeno toaletno pomajševalno zrcalo. (Novost!)
 Dokler zaloga obstoji, razpošiljam teh 12 komadov proti povzetju ali proti pošiljavi denarja pri naročilu za samo **glid. 2-95.** (Sama žepna ura iz niklja Anker-Remontoir stala je prej 5 glid.) Kar ne ugaja, sprejema v teku 8 dni radovoljno nazaj.

E. Holzer

zalagatelj zveze c. kr. avstrijskih državnih uradnikov in zaloga ur in zlatenine na debelo.
Krakovo - Stradom 18. - Krakovo.
 Ilustrovani ceniki gratis in franko.

Anton Pečenko
 Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
 prporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
 Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerno. Postrežba poštena.

ODLIKOVAN
fotografski ateljer
Anton Jerkič
 Gosposka ulica št. 7 v Gorici,
 podružnica na Acquedotto št. 25 v Trstu,
 prporoča se slavnemu občinstvu mestu in na deželi v blagohotno podporo.

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
 pri **'Petelinu'** v Trstu v ulici Ghega št. 7.
 je v bližini južnega kolodvora jedina narodna gostilna
S prenočišči, katera toči pristna bela in črna vina iz Vipavske doline.
 Kuhinja domača z okusno pripravljenimi jedmi.

Glej! Glej! Čuda!

Edina slovenska tovarniška zaloga pravih, dobrih, finih šivalnih strojev za vse stroke šivanja.

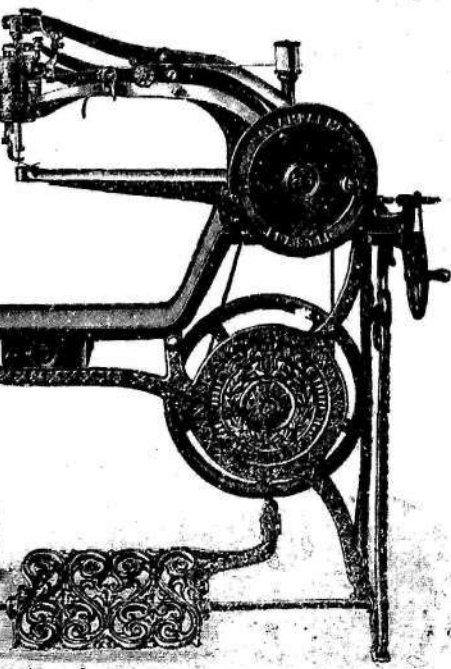
V zalogi se vložijo tudi posamezni deli po jako nizki ceni. Šivanke se prodajajo ducat za šivilje po 36 kr., za krojače "Titonia" 45 kr. in za čevljarje 50 kr.

Tudi imata v zalogi več kot 100 šivalnih strojev in dvokoles, pa tudi pušk in samok. Dobrota naših samokresov se je pred kratkim izvrstno sponesla.

Edina popravilnica šivalnih strojev in dvokoles.

Za dobroto poprave se jamči.
 Za dobroto šivalnih strojev se jamči 5 let in pol.

Se prporočata z odličnim spoštovanjem
Saunig & Dekleva
 V Gorici, Nunška ulica 14-15-16.

Dr. Rosa balzam | **Pražko hišno mazilo**
 za želodec
 iz lekarn B. FRAGNER-ja v PRAGI
 je splošno, že 30 let znano domače zdravilo, katero pospešuje lek, olajšuje prebavo in lahko odvaj. Pri rednem uporabljanju ojačuje prebavne organe in drži v pravem toku. Velika steklen. 1 glid., mala 50 kr. S pošto 20 kr. več.
 je staro, najprej v Pragi uporabljeno hišno zdravilo, katero vzdržuje čiste rane in jih tudi obvaruje nečistobe ter ublažuje deluje na vročino ter bolečino. V obrokih po 35 in 25 kr. S pošto 6 kr. več.
POZOR! Vsi deli zaboja so zaznamovani s zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.
 Glavna zaloga: Lekarna B. FRAGNER-ja, c. kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, na voglu Spornrove ulice.
 potem v Gorici v lekarnah Cristofolotti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironcoli.
 Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Fran Valetič
 gostilničar v Trstu, naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel gostilno konsumnega društva v sv. Križu pri Trstu, a da obdrži tudi svojo dosežanje gostilno v ulici Solitario št. 12.
 Prporoča se torej za obilen obisk v obeh imenovanih gostilnah.
 Podpisana prporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno prodajalnico jestvin.
 V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.
 Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
 trgovec v Semeniški ulici št. 1
 v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Trgovina z jedilnim blagom
G. F. Resberg v Gorici,
 v Kapucinski ulici št. 11
 ter podružnici na Kornu št. 2
 prporoča tu-le blago:
 Sladkor kavo — riž — mas — poper — sveče — olje — škrob — jedmes — kavino primoso — moko — gris — drobce iz dobele otrobe — turšico — zab — sei — moko za pitanje — kis — žveplo — cement — bakreni vitrijol itd. 3 20 8
 Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debelo ter pristnega črnega in bellega vina.

Tiskarna ustanovljena leta 1893., je oskrbljena z najmodernejšimi črkami.
 „Salonska knjižnica“
 „Slovanska knjižnica“ „Knjižnica za mladino“
 „Primorec“ „SOČA“ „Kažipot“
Goriška Tiskarna
 A. GABRŠČEK,
 zaloga vsakovrstnih izgotovljenih tiskovin za županstva, cerkvene, šolske in druge urade in Gosposki ulici št. 9. v Gorici.
 sprejema naročila za tisek vsakovrstnih tiskovin, kakor:
 vabila k veseliam in plesom, račune, zavitke in listovni papir z natisnjeno tvrdko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi zavitki in elegantnimi škatljicami.
 Tiskovine po vzorcu za zasebnike, urade, društva itd. izvršuje točno in natančno po zmerni ceni.
 Sedečo tiskovino ima tiskarna izdelovljena v zalogi:
 Za županstva: Spisek za volilce, glasovni imenik, kontrolni razkaz (za volitve), opravični zapisnik, blagajnični dnevnik (z glavo), sklep računa, proračun, domovnica, ubožni list, plačilni nalog, vročilni list, razna povabila (k volitvi, k novačenju, v občinski urad), vabilo starešinam k seji (z davnim redom in brez njega), pobotnice, zapis za mrlcem, izkaze o premembah stanovališču (za vojake), poštni dnevnik, kazenski zapisnik, prošnje za oproščenje vojaščine itd.
 Za cerkvene urade: Liber bapt., Liber def., Liber matr., Status anim., Testim. mortis, Testim. matrim., Fides mortis et sepul., Fides matr., Nota pro den. factis (in faciendis), Fides Nativit. et Bapt., Testim. status liberi krsni list, mrtvaški list, pobotnica za obligacije in za plače, izkazi umrlih, račun (z raznimi prilogami) itd.
 Za šole so v zalogi vse tiskovine v slovenskem, hrv. in ital. jeziku, kakor razrednice, tednik, oprav. zapisnik itd.
 Za sodne urade: opr. zapisnik, zapisnik e, vročilne liste, vabila, plačilne naloge, malotne tožbe, pooblastila, izvršilne prošnje itd. itd.
 Vsako naročilo, bodisi tiskovno ali iz zaloge se izgotovi v teku 24 ur.

V zalogi „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček so izšle knjige:
 „Materino delo za Boga in domovino“. Za Slovenke priredil Simon Gregorčič ml. Cena s poštnino 70 kr.
 „Zgodov. črtice iz poknežene grofije goriške in gradiške“. Spisal Simon Rutar. Cena s poštnino 50 kr.
 „Denee slovenskih povesti“. Črtice iz ruskega, poljskega, slovaškega in hrvaškega življenja. I. Cena s poštnino 50 kr.
 Simon Gregorčičeva zbirka pesmi. Cena lieni izdaji 30 kr.
 Ant. Funtka izbrane pesmi. Cena lieni izdaji 50 kr.
 Pagliaruzzi-Kvilanove poezije (dve knjigi) in spisi v prozi. Cena vsem snopičem s poštnino 1 glid. 60 kr.
 Anton Klodičev „Materin blagoslov“. Cena s poštn. 18 kr.
 „Epizoda iz kulturne zgodovine goriške“, ali košček zgodovine goriške c. kr. gimnazija. Spisal mons. Andr. Marušič. Cena s poštnino 12 kr.
 „Slovanska knjižnica“. Izhaja 15. dan v mesecu. Do konca leta 1898. je izšlo 81 snopičev. Celoletna naročnina glid. 1-80.
 „Knjižnica za mladino“. Izšlo je 24 snopičev. — Cena vsakemu snopiču je 25 kr. Kdor naroči vse snopiče, jih dobi po 20 kr. —
 „Salonska knjižnica“, za odrasle, začela izhajati začetkom l. 1897. I. zvezek „O te ženske!“ stane broširan glid. 1-10, vezan glid. 1-60. V kratkem izide II. in III. knjiga zanimive vsebine.
 „Gluhonemi“. Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. 350 strani velike osmine. Spisal Anton Rudež. Znižana cena glid. 1-30.
 „Bele noči“. Sentimentalen roman. Cena 25 kr.
 „Ben-Hur“, roman iz časov Kristusovih. Angleški spisal L. Wallace, poslovenil Podravski. Trdovezan glid. 1-65, mehkovozan glid. 1-30.
 „Kako je ravnati z mlekom?“ Slovenskim živinorejcem posebno udom mlakarških zadrug spisal Milan Ivančič v Tolminu, 1 iztis 15 kr., 10 iztisov glid. 1.

Trdo vezan glid. 1-90. Mehko vezan glid. 1-60.
 Ручной
Русско-Словинский Словарь
 (ROČNI RUSKO-SLOVENSKI SLOVAR)
 IN
Kratka slovnica ruskega jezika
 (Краткая Грамматика Русского Языка)
 V kratkem izide „Slovensko-ruski slovar“ in „rusko-slovenska slovnica“